

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoP/121/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723200701
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8723200701.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členiek senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a JUDr. Zuzany Biščákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. Z. Z., D.. X. D. XXXX, a mal. U. Z., D.. XX. O. XXXX, trvale bytom u matky, deti rodičov: matky L.. R. Z., D.. XX. M. XXXX, H. N. Š. Č.. XXX/XX, A., H..Č.. S. F.Ú., právne zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Marcel Mašan, s.r.o., Školská č.252, 059 91 Veľký Slavkov, a otca H. Z., D.. XX. P. XXXX, G. Č.. XXX/XX, Z., H..Č.. S. F.Ú., o návrhu matky o určenie miesta pobytu a určenie školy, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 15P/24/2023-23 zo dňa 24.4.2023 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje uznesenie.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením vyhlásil, že nemá právomoc konať a konanie zastavil. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Uznesenie odôvodnil tým, že matka podala na Okresnom súde Poprad dňa 8.2.2023 návrh na určenie miesta pobytu a určenie školy. Návrh matka odôvodnila tým, že dňa 26.6.2022 sa obaja rodičia spolu s deťmi vrátili na Slovensko, po vzájomnej dohode rodičov sa otec vrátil po 2 týždňoch späť do F., matka maloletých detí aj s deťmi zostala na Slovensku ešte ďalšie 2 mesiace. Pretože podľa návrhu matka a jej obe deti podliehali týraniam blízkej a zverenej osoby zo strany otca, matka sa rozhodla zotrvať na Slovensku.

2. Súd ďalej uviedol, že „Súd vlastnou činnosťou zistil, že navrhovateľka v konaní č. k. 10P/141/2022 podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorému súd vyhovel a zveril maloleté deti navrhovateľke do osobnej starostlivosti; po podanom odvolaní však Krajský súd v Prešove dňa 06.12.2022 uznesením č. k. 4CoP/117/2022-184 právoplatným dňa 21.12.2022 rozhodnutie tohto súdu zmenil tak, že návrh na navrhovateľky zamietol, pričom z jeho bodu 13. a 14. vyplynulo, že matka - navrhovateľka neoprávnene premiestnila mal. deti na Slovensko, toto konanie navrhovateľky označil ako nemorálne a nezákonné a preto takéto konanie odmietol odobriť potvrdením rozhodnutia Okresného súdu Poprad o neodkladnom opatrení a zverení detí do starostlivosti matky. Súd ďalej zistil, že otec maloletých detí podal na tunajší súd návrh o výkon rozhodnutia, v ktorom sa domáhal výkonu rozhodnutia vydaného Okresným súdom Traun, F.. k. 1PS186/22g zo dňa 25.10.2022, vykonateľné dňa 04.11.2022, ktorým tamajší súd nariadil navrátiť mal. deti Z. a U. do 4 týždňov, rodičom následne zakázal vycestovať z F. s mal. deťmi a zároveň bolo rozhodnuté o tom, že cestovné doklady detí budú rodičom odobraté po návrate detí. Matka musí odovzdať cestovné pasy súdu ihneď po návrate do F.. Ďalším výrokom F. súd informuje slovenské orgány, že sa nesmú vydávať žiadne ďalšie cestovné doklady. Otec svoj návrh odôvodnil tým, že matka toto rozhodnutie súdu nerešpektovala a navrhoval uskutočniť výkon rozhodnutia. Uvedený návrh súd uznesením č. k. 15Em/11/2022-55 zamietol z dôvodu, že matka maloletých detí sa dobrovoľne podrobila rozhodnutiu Okresného súdu Traun, F.. k. 1PS186/22g zo dňa 25.10.2022.

3. S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia a uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že tunajší súd nemá právomoc vo veci určenia miesta pobytu a určenie školy konať, nakoľko obvyklý pobyt mal. detí je v F., kde bolo ako prvé začaté konanie č. 1PS186/22g, navyše zo správy Úradu práce, soc. vecí a rodiny A. zo dňa 20.03.2023, ktorú predložil v konaní vedenom pod sp. zn. 15Em/11/2022 vyplynulo, že matka informovala Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny A., že od 04.03.2023 sa maloleté deti nachádzajú na území F.. Manželstvo rodičov mal. detí bolo dňa XX.XX.XXXX rozvedené v F.. Konanie o zverenie maloletých detí je rovnako vedené na F. súde a ku dňu podania správy nebolo právoplatne skončené, pričom rodičia sa od 04.03.2023 striedajú v zabezpečení starostlivosti o mal. deti na území F..“

4. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka. Uviedla, že maloleté deti boli na územie Slovenskej republiky privezené so súhlasom oboch rodičov. Na územie Slovenskej republiky matku aj s maloletými deťmi dovezol samotný otec, ktorý najskôr po dobu 2 týždňov s nimi na Slovensku aj zotrval. Následne sa otec vrátil do F. a s matkou sa dohodli, že ona aj s maloletými deťmi ostane na území SR ešte približne 2 mesiace. Otec si následne súhlas s privedením detí na územie SR rozmyslel, avšak následná zmena súhlasu nemôže mať spätné účinky na legálnosť tohto súhlasu a nemôže spôsobiť zmenu faktu, že deti na územie SR boli dovezené so súhlasom oboch rodičov. Matka chápala otcove konanie ako konkludentný súhlas so zotrvaním, keď predtým žiadala otca opakovane o návrat žitia na Slovensko. S ohľadom na to, že deti sa na územie SR dostali a následne aj zotrvali so súhlasom oboch rodičov, vytvára sa priestor pre vytvorenie obvyklého pobytu detí na území SR. Keďže deti boli privezené na územie SR a zotrvali tu so súhlasom oboch rodičov, nie je možné hovoriť o únose maloletých detí. Nie je taktiež možné hovoriť o zadržiavaní maloletých detí, keďže otec počas pobytu maloletých detí na území SR vykonával voči deťom vyživovaciu povinnosť a mal s deťmi pravidelný kontakt, či už vo forme videohovorov alebo návštev. Deti taktiež vozil k svojim rodičom a na výlety v rámci územia SR. Obe deti sa v čase podania návrhu nachádzali na území SR a zároveň majú všetci účastníci slovenské občianstvo, aj trvalý pobyt na území SR. Má preto za to, že vo veci má právomoc konať slovenský súd. Toto konanie je odlišné od konania, ktoré prebieha na F. súde, keďže v tomto prípade sa rozhoduje o mieste, kde majú žiť maloleté deti, pretože sa o tom rodičia nevedia zhodnúť a jedná sa o závažnú otázku v zmysle § 35 Zákona o rodine. F. súd rozhoduje o spôsobe výkonu rodičovských práv, nie o mieste pobytu detí. Ak okresný súd poukázal na to, že obvyklý pobyt detí je v F. a odvoláva sa na právny názor Krajského súdu v Prešove, ktorý tento vyslovil len v odôvodnení rozhodnutia sp.zn. 4CoP/117/2022 zo dňa 6.12.2022, a navyše len v konaní, ktoré sa týkalo neodkladného opatrenia. Obdobne je tomu tak aj zo strany F. súdu, ktorý tiež len v rámci neodkladného opatrenia, kde súd vyslovil svoj právny názor o obvyklom pobyte detí. Ani v jednom konaní nedošlo k riadnemu posúdeniu skutkového stavu a v žiadnom konaní nebolo o obvyklom pobyte rozhodnuté záväzne. Poukázala na návrh generálneho advokáta súdneho dvora prednesený 20.9.2018 vo veci C 393/18 PPU, podľa ktorého je možné, aby dieťa malo obvyklý pobyt aj v štáte, v ktorom fakticky nikdy nebolo umiestnené, pričom v takom prípade je potrebné zohľadniť hlavne vzťah dieťaťa k rodičovi, ktorý sa o dieťa stará. V tomto prípade je to matka. Podľa tohto rozhodnutia je potrebné posudzovať tzv. stredobod života, teda akési reálne sociálne zázemie dieťaťa, v rámci ktorého sa v tomto prípade posudzuje to, že deti sú občanmi SR, ovládajú iba slovenský jazyk, rodinné zázemie v podobe starých rodičov a príbuzných je taktiež na Slovensku, matka má na území SR byť, v ktorom dokonca s maloletými deťmi prebývala. Maloleté deti udržiavajú sociálny kontakt s osobami nachádzajúcimi sa na území SR. Je teda zjavné, že aj napriek tomu, že maloleté deti sa narodili na území F., vzhľadom na to, že v F. mali obmedzovaný sociálny kontakt, nenadviazali žiadne väzby v tejto krajine, dokonca ani neovládajú jazyk a taktiež s prihliadnutím na fakt, že matka sa dlhodobo snažila apelovať na otca, že v F. nikdy dlhodobo žiť nechcela a chce sa vrátiť domov aj s maloletými deťmi na územie SR, tieto maloleté deti nikdy obvyklý pobyt na území F. ani nenadobudli. Poukázala aj na ďalšiu podobnosť s uvedeným prípadom týkajúcim sa návrhu generálneho advokáta, a teda nátlak otca na matku, ktorý v podstate obmedzoval práva matky, pretože hoci matka opakovane ešte pred narodením detí, a aj po ich narodení, opakovala, že sa chce vrátiť domov na Slovensko, otec pristupoval k opatreniam, aby zamedzil kontaktu s ostatnými ľuďmi, čiže ju izoloval, obmedzoval prístup k finančným prostriedkom, dával jej peniaze iba v minimálnom rozsahu, dokonca matke nespřístupňoval ani jej materskú. Takýmto konaním zabezpečil, že matka nebola schopná sa osamostatniť. Matka trvá na tom, že maloleté deti obvyklý pobyt na území F. nikdy nemali. Okresný súd Poprad má teda právomoc vo veci konať. Navrhla, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Otec ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadрили.

6. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne.

7. Súd prvej inštancie v uznesení uviedol skutkový stav, z ktorého vychádzal, a z tohto skutkového stavu vychádza aj odvolací súd bez toho, aby tento skutkový stav opätovne uvádzal vo svojom rozhodnutí. Rovnako odvolací súd neopakuje právne závery, ktoré uviedol súd prvej inštancie v svojom rozhodnutí. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie“ (uznesenie NS SR sp. Zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.1.2020). „Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“ (ÚS SR vo veciach II.ÚS 78/05, III.ÚS 264/08, IV.ÚS 372/08).

8. V danej veci je pre rozhodnutie podstatné posúdenie miesta obvyklého pobytu detí, a tým aj určenie súdu, ktorý má právomoc v tejto veci konať. Odvolací súd poukazuje na to, že z návrhu vyplýva, že od uzatvorenia manželstva (od 9.2.2019) rodičia bývali v F., po narodení s nimi bývali aj ich deti. Z návrhu aj z odvolania vyplýva, že návrat rodičov na Slovensko dňa 22.6.2022 s deťmi bol len dočasný, časovo obmedzený a mal trvať približne 2 mesiace. Nejednalo sa teda o trvalý návrat. Tieto všetky skutočnosti indikujú, že miestom obvyklého pobytu mal. detí je F.. Nie je možné vyvodiť z toho, že deti sa na územie SR dostali legálne (čo sa nepochybne aj stalo), že sa zmenilo aj miesto obvyklého pobytu detí. Z konania otca, ani zo žiadnych iných dôkazov nevyplýva, že rodičia sa dohodli na tom, že zmenia miesto obvyklého pobytu z F. na Slovensko. Aj z odvolania matky vyplýva, že dohoda rodičov bola na tom, že matka s deťmi zostane na území SR ešte približne 2 mesiace. Skutočnosť, že všetci účastníci majú slovenské občianstvo aj trvalý pobyt na území SR, v tomto prípade nie je dôležitá. Dôležitý je obvyklý pobyt maloletých detí. V konaní nebolo preukázané, že otec konkludentne súhlasil s prenesením bydliska detí na Slovensko.

9. Vec C 393/18, na ktorú poukazuje matka vo svojom odvolaní, nie je skutkovo totožná s daným prípadom. Uvedená vec vychádzala z toho, že matka dojčaťa, ktorá sa o neho skutočne stará, bola donútená otcom porodiť v treťom štáte a zotrvať tam s dojčaťom po jeho narodení.

10. V danom prípade neboli predložené žiadne dôkazy svedčiace o tom, že predchádzajúci pobyt rodičov s deťmi na území F. nebol dohodnutý rodičmi. Z návrhu vyplýva, že manželstvo manželia uzatvorili v F. a po uzatvorení manželstva aj s deťmi bývali v F.. Až 26.6.2022 sa obaja rodičia dočasne vrátili na Slovensko. V konaní nebol preukázaný nátlak zo strany otca na matku, a teda ani túto skutočnosť súd nemôže vyhodnotiť v prospech matky. Zo spisu tunajšieho súdu 24CoP/43/2023 a z uznesenia v tejto veci zo dňa 13.7.2023 vyplýva, že v návratovom konaní už bolo rozhodnuté a súd rozhodol o navrátení maloletých detí na územie F. a od 4.3.2023 sa maloleté deti nachádzajú na území F.. Odvolací súd nemá žiadne dôvody, pre ktoré by mohol spochybňovať rozhodnutie F. súdu a právne závery, na ktorých tento súd založil svoje rozhodnutie.

11. Aj keď je predmet tohto konania odlišný od návratového konania, podstatné pre obe konania je právomoc súdu a otázku právomoci súdu (založenú na obvyklom pobyte detí) vyriešil F. súd. Ak slovenský súd nemá právomoc konať, nemôže rozhodovať ani vo veci nahradenia súhlasu rodiča pri nezhode rodičov. Návratové rozhodnutie má zabezpečiť to, aby ako prvý o právach a povinnostiach k maloletým deťom rozhodoval súd obvyklého pobytu dieťaťa. Tento súd má ako prvý rozhodnúť aj o tom, komu budú maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti a má to teda vplyv aj na to, ktorú školu budú maloleté deti navštevovať, pretože umiestnenie tejto školy bude zrejme závisieť od toho, ktorému rodičovi budú deti zverené a v ktorej krajine a na akom mieste bude tento rodič bývať. Keďže matka nepredložila žiadne dôkazy svedčiace o tom, že miestom obvyklého pobytu maloletých detí nebolo F., odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie postupom podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 387 ods. 1 CSP.

12. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP. Ustanovenie § 52 CMP je všeobecným pravidlom rozhodovania o trovách konania v konaniach vedených podľa ustanovení CMP. Ak CMP ustanovuje inak (napr. v ustanoveniach § 53 - 55), možno sa od tohto všeobecného pravidla odchýliť. V danom prípade nie sú dané dôvody na rozhodnutie podľa iných ustanovení CMP.

13. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).